

Bijlage 5a - Toelichting bezuinigingsvoorstellen Kadernota 2022

1. Bezuinigingsvoorstel: Het budget voor 'Onvoorzien' maximaal verlagen

Opbrengst: structureel € 15.000

Toelichting:

Het budget 'onvoorzien' is een wettelijk verplicht bedrag voor het opvangen van onvoorziene, niet-uitstelbare en onvermijdelijke uitgaven. Het budget onvoorzien bedraagt € 20.000 structureel. Dit budget speelt binnen het Lochems financieel beleid geen rol. Bij besluitvorming met financiële gevolgen kijken wij naar het begrotingssaldo. Het individuele budget onvoorzien spreken wij niet aan. Hierdoor blijft deze jaarlijks als voordeel (niet uitgegeven post) in de jaarrekening staan. Volledige aframing is niet raadzaam vanwege de verplichting vanuit het BBV. Het BBV schrijft geen norm voor. Daarom stellen wij voor het budget te handhaven op € 5.000.

Risico omschrijving:

Niet van toepassing.

2. Bezuinigingsvoorstel: Budget voor te betalen vennootschapsbelasting helemaal laten vervallen

Opbrengst: structureel € 81.000

Toelichting:

Voor met name het onderdeel grondexploitaties zou er sprake kunnen zijn van een belastingplicht. Tot op heden betaalden wij nog geen vennootschapsbelasting. Op basis van de verwachte kosten en opbrengsten in de grondexploitatiebegrotingen 2021 is er sprake van een licht positief resultaat. Met de bestaande verliescompensatie uit oude jaren verwachten wij niet dat we in de komende circa 5 jaar belasting betalen.

Risico omschrijving:

Er is een kans dat de positieve resultaten uit de grondexploitaties hoger worden dan wat we nu verwachten. Dit kan een doorlopende trend zijn, met structureel hogere winsten. Het kan zijn dat wij over die winst (na verliescompensatie) vennootschapsbelasting moeten betalen. Vanwege de coronacrisis en de te verwachten economische gevolgen is de kans op structureel hogere winsten gering. Hier staat tegenover dat gemeenten de komende jaren een grote bouwopgave hebben. Deze zal investeringen tot gevolg hebben en dus ook effect op de financiële resultaten.

Risico inschatting:

Het structurele bruto risicobedrag is € 81.000. De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als laag. De kans van optreden ligt daarmee tussen de 0 en 20%. Het structurele risico bedraagt € 8.100.

3. Bezuinigingsvoorstel: Afname uitgaven begeleiding WMO

Opbrengst: structureel € 100.000

Toelichting:

We zien ondanks het abonnementstarief in de Wmo geen grote toename in de uitgaven voor individuele begeleiding en dagopvang. De kosten stijgen licht in 2019 en 2020 (plus 4 % in vergelijking met 2017/2018). Met deze bezuiniging blijven we binnen de begroting als die trend gelijk blijft.

Risico omschrijving:

Het is een open einde regeling waardoor aanvragen jaarlijks kunnen verschillen. Het kan zijn dat door vergrijzing of door wijziging in de wet meer aanvragen bij de Wmo terecht komen.

Risico inschatting

Het structurele bruto risicobedrag is € 100.000 De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als middel. De kans van optreden ligt daarmee tussen de 20 en 40%. Het structurele risico bedraagt € 30.000.

4. Bezuinigingsvoorstel: Huishoudelijke hulp

Opbrengst: structureel

2021: **€ 100.000**

2022: **€ 90.000**

2023 en verder: **€ 85.000**

Toelichting:

Voor HH1 stijgt het tarief in 2021 met 10,4 % en voor HH2 met 2,3 % ten opzichte van het (regionale) tarief voor 2020. In de berekening van de besparing voor Lochem bij het splitsen van OT is wel rekening gehouden met een stijging van de tarieven, maar met deze forse stijging voor HH1 is geen rekening gehouden. Hierdoor zullen de lasten voor huishoudelijke hulp de komende jaren hoger zijn dan begroot. Dit betreft een lastenverhoging in 2021 met € 60.000, in 2022 met € 110.000 en in 2023 met € 115.000 ten opzichte van de begroting.

Uit inventarisatie blijkt echter dat het werkelijke aantal minuten indicatie per cliënt in 2020 daalde van 170 minuten naar gemiddeld 160 minuten. Dit wordt voor een deel verklaard doordat de nieuwe cliënten meer zelfredzaam zijn en daardoor minder inzet noodzakelijk is. Door de daling van de gemiddelde duur van de indicatie zullen de lasten voor huishoudelijke hulp vanaf 2021 dalen met ongeveer 7% dalen. De jaarlijkse kosten zullen daardoor in 2021 met € 160.000 dalen en vanaf 2022 ruim € 200.000 lager zijn.

We gaan er hierbij vanuit dat de volgende uitgangspunten in de begroting gelijk blijven:

- Het aantal inwoners dat per jaar huishoudelijke hulp ontvangt is 1.000 (we hebben nu nog geen aanwijzingen dat dit niet zo is).
- Verzilveringspercentage van de indicatie blijft gelijk
- Aantal minuten indicatie bedraagt gemiddeld 160 minuten per cliënt per week.

Risico omschrijving:

Het risico is dat uitgangspunten niet gelijk blijven. Het is een open einde regeling dus het aantal inwoners met huishoudelijke hulp kan hoger worden en de duur van de indicatie kan oplopen. We blijven sturen op passende indicaties. Het risico wordt is hoger als de behoefte stijgt door vergrijzing en langer thuis wonen.

Risico inschatting

Het bruto risicobedrag is in 2021 € 100.000, 2022 € 90.000 vanaf 2023 € 85.000 structureel. De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als middel. De kans van optreden ligt daarmee tussen de 20 en 40%. Het risico bedraagt in 2021 € 30.000, in 2022 € 27.000 en vanaf 2023 structureel € 26.000.

5. Bezuinigingsvoorstel: Aframing Jeugdhulp PGB

Opbrengst: structureel **€ 100.000**

Toelichting:

Het budget voor de jeugdhulp PGB is € 200.000. De structurele uitgaven voor PGB zijn in de laatste drie jaar gedaald naar € 97.000 in 2020. Daarmee liggen ze €103.000 lager dan de laatste budget-bijstelling van de Burap 2020. Dit betekent dat het budget structureel verlaagd kan worden.

Het persoonsgebonden budget is bedoeld voor hulp aan jeugdigen en hun ouders waarbij geen passend gebruik gemaakt kan worden van regulier aanbod via een regionale Raamovereenkomst. Daarnaast moet er sprake zijn van een duidelijke behoefte aan en vaardigheid in eigen regie door de ouders. Bestaande verstrekkingen liepen de afgelopen jaren af of konden worden verminderd. Nieuwe aanvragen worden weinig gedaan en wordt de vraag toch passend met regulier maatwerk ingevuld.

Risico omschrijving:

De pgb is een open einde regeling. Een enkele nieuwe aanvraag kan tot hogere uitgaven van meerdere tienduizenden euro's leiden waarmee dan het nieuwe budget wordt overschreden.

Risico inschatting

Het structurele bruto risicobedrag is € 100.000. De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als middel. De kans van optreden ligt daarmee tussen de 20 en 40%. Het structurele risico bedraagt € 30.000.

6. Bezuinigingsvoorstel: Aframing Jeugdhulp Uitvoeringskosten

Opbrengst: structureel € 15.000

Toelichting:

Het budget voor de uitvoeringskosten jeugdhulp is € 177.000. De structurele uitgaven voor bijdrage aan de Zorgregio zijn €150.500. De extra uitgaven voor Toezicht en handhaving zijn daar vorig jaar bij gekomen. Over andere kosten die in dit budget werden gemaakt (Karakter en Verwijsindex), worden nieuwe afspraken gemaakt en die worden gedekt uit andere budgetten. Dit betekent dat het budget structureel verlaagd kan worden.

Risico omschrijving:

Jaarlijks kunnen de kosten voor de Zorgregio stijgen doordat ze meer taken krijgen. Als dit zich voor doet wordt allereerst gekeken of dit budgettair neutraal kan worden opgevangen binnen programma 6 Sociaal Domein.

Risico inschatting

Het structurele bruto risicobedrag is € 15.000. De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als middel. De kans van optreden ligt daarmee tussen de 0 en 20%. Het structurele risico bedraagt € 1.500.

7. Bezuinigingsvoorstel: Aframing BUIG-middelen

Opbrengst: in 2021 € 728.000 vanaf 2022 structureel € 348.000.

Toelichting:

Ondanks de coronacrisis zien we dat de cliënt aantallen stabiel blijven. In 2020 zijn er modellen ontwikkeld die rekening hielden met een toename van cliënten. Hierop is in de jaarrekening 2020 een structureel risico geformuleerd.

Vooralsnog hebben wij lokaal geen signalen dat de bijstandsuitkeringen op korte termijn gaan stijgen. Het huidige aantal is 434. De aanname in dit voorstel is dat dit ook de komende jaren stabiel blijft. De BUIG middelen worden drie keer per jaar door het Rijk bijgesteld. We stellen in dit voorstel meerjarig de baten aan de lasten gelijk. Op basis van gemiddeld 434 cliënten waren de uitgaven in 2020 € 6.300.000.

Het laatst bekende bedrag aan BUIG gelden is € 6.680.000 voor 2021.

Risico omschrijving en risico-inschatting:

Zie hiervoor de al aanwezige risico-beschrijving 'Toename van inwoners met een uitkering'.

8. Bezuinigingsvoorstel: Aframing Bijzondere bijstand

Opbrengst: structureel € 75.000

Toelichting:

Het budget voor de bijzondere bijstand is € 669.000. De structurele uitgaven voor de bijzondere bijstand liggen ongeveer € 75.000 lager. Dit betekent dat het budget structureel verlaagd kan worden. De bijzondere bijstand bestaat uit verschillende regelingen voor mensen met een laag inkomen. Het gaat bijvoorbeeld over de bewindvoeringskosten, medische kosten, tandartskosten, begrafeniskosten

etc. Vanuit de bijzondere bijstand kan een vergoeding verstrekt worden als inwoners deze (gemaakte) kosten niet zelf volledig kunnen betalen.

Risico omschrijving:

De regeling bijzondere bijstand is een open einde regeling. Iedereen die voldoet aan de voorwaarde kan in aanmerking komen voor een of meerdere vergoedingen binnen de bijzondere bijstand. De afgelopen twee jaar lagen de uitgaven op een zelfde niveau. Echter, als gevolg van de coronacrisis komen meer inwoners in de financiële problemen. Dit kan op termijn tot hogere uitgaven leiden.

Risico inschatting:

Het structurele bruto risicobedrag is € 75.000. De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als middel. De kans van optreden ligt daarmee tussen de 20 en 40%. Het structurele risico bedraagt € 23.000.

9. Bezuinigingsvoorstel: Korten innovatiebudget route naar klimaatneutraliteit

Opbrengst: structureel **€ 20.000** vanaf 2022.

Toelichting:

De afgelopen jaren is het innovatiebudget slechts deels besteed. Het maximaal toe te kennen bedrag zal daarom worden verlaagd met € 20.000. Binnenkort evalueren we het fonds. Mogelijk volgt daaruit een voorstel om de voorwaarden voor het innovatiebudget te verbreden.

Risico omschrijving:

In de komende jaren zal er veel moeten worden geïnnoveerd op het gebied van opslag en buffering van duurzame elektriciteit en warmte. Maar ook op andere klimaat- en energietheema's zal, om de doelstellingen te halen, veel innovatie nodig zijn. Veel van deze innovaties stijgen boven het gemeentebelang uit, maar deels kan het gaan om innovatieve, lokale projecten die bijdragen aan energieneutraliteit. Hoewel de afgelopen jaren het budget niet volledig is benut is er door de RES sprake van een groter bewustzijn bij de inwoners en ook een hogere actiebereidheid. Mogelijk leidt dit tot meer aanvragen die aan de criteria voldoen, maar niet allemaal binnen het beschikbare innovatiebudget kunnen worden gehonoreerd. Mocht dit zich voordoen, dan zal het college de raad hierover informeren.

Risico inschatting

De kans dat het risico zich voordoet schatten wij in als middel. Het is geen financieel risico, omdat het budget is gemaximeerd.